

Skúsenosti s SM pacientmi na Slovensku

Bc. Silvia Bekeová
UN LP Košice

Sclerosis multiplex (SM)

- chronické zápalové demyelinizačné ochorenie CNS
- Ženy – muži
- 20 – 40 rokov
- Prevalencia na Slovensku – cca 100/100 000 obyvateľov

Diagnostika SM

- Anamnéza
- Vyšetrenie mozgomiechového moku
- Magnetická rezonancia
- Evokované potenciály

Liečba SM

- Zastaviť zápalový proces v CNS
- Podporiť remyelinizáciu
- Spomaliť progresiu ochorenia
- Obmedziť vznik relapsov/predĺžiť obdobie bez relapsov
- Spomaliť atrofiu mozgu a miechy

Súčasné možnosti liečby SM

- Akútny atak – krátkodobé podanie kortikoidov (hospitalizácia)
- Aktívne formy SM – liečba DMT (*Disease-modifying Treatment*):
  - Glatiramer acetát (*Copaxone 20mg/40mg*) s.c.
  - interferón beta – 1a (*Rebif, Avonex*) s.c., i.m.
  - interferón beta – 1b (*Betaferon, Extavia*) s.c.
  - peginterferón beta – 1a (*Plegridy*) s.c.
  - natalizumab (*Tysabri*) i.v.
  - fingolimod (*Gilenya*) per os
  - dimetylfumarát (*Tecfidera*) per os
  - teriflunomid (*Aubagio*) per os
  - alemtuzumab (*Lemtrada*) i.v.

DMT liečba SM

- Ambulancia pre demyelinizačné ochorenia a SM
- 1. návšteva ambulancie:
  - Podrobné vyšetrenie pacienta
  - Zhodnotenie výsledkov vyšetrení
  - Návrh na zaradenie do liečby

Úloha sestry

- Objednanie pacienta po ukončení hospitalizácie do SM ambulancie
- Príprava dokumentácie (vyhľadanie chorobopisu , výsledkov vyšetrení...)
- Spolupráca s lekárom v ambulancii (doplňujúce odbery, vyšetrenia)
- Poskytnutie informačných materiálov pre pacienta/príbuzných

DMT liečba SM – zaradenie pacienta

- Manažment dokumentácie :
  - Prevzatie a zadokumentovanie platného rozhodnutia ZP o liečbe pre daného pacienta,
  - vystavenie a dodanie žiadanky do Nemocničnej lekárne (NL),
  - prevzatie liekov z NL a správne uskladnenie liekov na klinike.
- Zabezpečenie potrebných pomôcok k zahájeniu liečby
- Objednanie pacienta na konkrétny dátum zahájenia liečby (dohoda: sestra-pacient-lekár)

Zahájenie DMT liečby (s.c.)

○ Informovanie:

- - o všeobecných zásadách aplikácie lieku,
- - dodržiavaní aseptických podmienok prípravy a aplikácie lieku,
- - potrebe dodržiavať odporúčanú rotáciu miest aplikácie,
- - o možných nežiadúcich účinkoch lieku
- - o správnom skladovaní lieku a o spôsobe likvidácie použitých injekcií

○ Praktický nácvik a samotná aplikácia lieku

- zabezpečenie vhodných podmienok (časový priestor, vhodná miestnosť, potrebné pomôcky),
- podpora pacienta (fyzická, psychická, prítomnosť blízkej osoby).

Glatimerát acetát – Copaxone 20mg/40mg

- Imunomodulačná liečba SM
- RRSM, CIS
- Copaxone 20mg (4/2006), Copaxone 40mg (9/2015)
- Spôsob aplikácie: s.c.
- Frekvencia aplikácie: Copaxone 20mg – denne
Copaxone 40mg – 3x týždenne

Glatimerát acetát – Copaxone 20mg/40mg

COPAXONE 40 mg – benefit pre pacienta:

- zníženie frekvencie aplikácie injekcií,
- zníženie počtu kožných reakcií súvisiacich s aplikáciou,
- pokles rizika vzniku lipodystrofie,
- zvýšenie miery adherencie k liečbe.

Aktuálny stav počtu pacientov (1.5.2016) - SM centrum Košice:

Copaxone 20mg – 36 pacientov

Copaxone 40 mg – 42 pacientov

Manažment pacienta na DMT liečbe

- Pravidelné kontroly v ambulancii
- Realizácia odberov podľa ordinácie lekára
- Zabezpečenie priebežného vydávania liekov v súlade s platným rozhodnutím ZP v spolupráci s NL
- Zabezpečenie potrebných vyšetrení podľa odporúčania lekára (MR, IP)
- Priebežná edukácia pacienta/rodinných príslušníkov
- Poskytovanie informácií o kluboch a svojpomocných skupinách (časopis SM Kompas, mobilná aplikácia...)

SM centrá na Slovensku

- Bratislava, Trnava, Trenčín, Nitra, Banská Bystrica, Martin, Ružomberok, Prešov, Košice
- Cieľ práce SM centier: sledovať efekt podávanej liečby , zachytiť včas progresiu ochorenia, p.p. eskalovať liečbu.
- Liečba pacienta so SM je vždy individuálna, prihliada na fázu a aktivitu ochorenia, stupeň funkčného zneschopnenia a vyžaduje si spoluprácu pacienta, lekára i sestry ako v liečbe tak i pri monitoringu vývoja ochorenia.

Ďakujem za pozornosť

